

AL XI-LEA CONGRES MONDIAL DE SOCIOLOGIE RURALĂ, BUCUREȘTI, 22-26 IULIE 1996

Cu fața spre sat! Acesta a fost poate principalul mesaj lansat de participanții la Congresul Mondial de Sociologie Rurală ce a avut loc la București în vara anului 1996. Președintele comitetului de organizare a congresului a fost academicianul N.N. Constantinescu, președintele secției de Economie-Sociologie și Drept a Academiei Române, iar vice-președinți prof. Ioan Mihăilescu, rectorul Universității București, instituția care a găzduit cu succes lucrările acestei manifestări științifice, și semnatarul acestor rânduri din partea Asociației Sociologilor din România. Un cuvânt de apreciere se cuvine să fie adresat colegilor din Comitetul local și Secretariatului tehnic de la Universitatea București, Institutului de Cercetare a Calității Vieții, Institutului de Sociologie etc.

Într-un fel, acest Congres al Asociației Internaționale de Sociologie Rurală a reprezentat și o reparație după 57 ani, dacă avem în vedere că în 1939 urma să aibă loc la București, sub președinția profesorului Dimitrie Gusti, un Congres Mondial de Sociologie. Declanșarea războiului a împiedicat realizarea obiectivului respectiv, care reprezenta totodată o recunoaștere a prestigiului sociologiei românești la acea dată, și în mod special a Școlii monografice al cărui inițiator și conducător a fost profesorul Gusti.

Cât privește actuala manifestare științifică, ea a fost pusă sub semnul evocării operei și personalității marelui sociolog român care a fost Dimitrie Gusti, inclusiv prin organizarea unei secțiuni plenare speciale – raportori au fost profesorii Maria Larionescu și Virgiliu Constantinescu-Galiceni. În acest context s-au adus în atenție, deopotrivă, contribuția gustiană la studierea lumii rurale și strădania profesorului de a contribui, prin programe de acțiune specifice, la îmbunătățirea vieții locuitorilor satelor. În cuvântul de deschidere a lucrărilor congresului profesorul Andreas Bodenstein (Germania) a numit România ca una din țări în care s-a născut sociologia rurală.

Actualul stadiu de evoluție a economiei și societății lansează noi provocări față de lumea rurală. De această dată se pune problema nu numai de a se face față situației, dezavantajate pentru rural, create ca urmare a proceselor de mondializare a economiei, ci de o mobilizare a potențialului de care se dispune pentru a se obține o dezvoltare deosebită.

La Congres au participat circa 300 de specialiști din peste 50 de țări de pe toate continentele. Deși țările dezvoltate au fost reprezentate - SUA, Germania,

Marea Britanie, Italia, Franța etc., a reținut atenția prezența mai numeroasă a specialiștilor din țări unde ruralul deține o pondere mai mare. Este vorba de țări din America Latină – Brazilia, Argentina, precum și de țări din Asia – Japonia, India, Coreea. De altfel, Brazilia și Coreea și-au anunțat și candidaturile pentru a găzdui următorul Congres de sociologie rurală.

Referatul principal (Keynote Address) al Congresului a fost prezentat de domnul Ismail Serageldin - vicepreședinte la Banca Mondială, care a primit și titlul de Doctor Honoris Causa al Universității București. Domnia sa a insistat pe necesitatea aprofundării studierii ruralului și identificarea de soluții la problemele existente. Raportorul nu a ezitat să recomande sociologilor dezvoltarea unor paradigme mai riguroase de cercetare, așa cum au procedat economiștii. Se pierde totuși din vedere faptul că sociologul are un domeniu de cercetare aparte și de o diversitate deosebită, că viața socială nu poate (și nici nu trebuie) fi pusă în ecuații matematice. Diversitatea metodelor de cercetare corespunde la specificul fenomenelor sociale și la obiectivele urmărite la un moment dat. La rândul său, domnul Serageldin a fost prezentat de către domnul Mihai Cernea, consilier principal la Banca Mondială, cel care a convins de altfel Consiliul IRSA să accepte oferta României de a se organiza la București Congresul de Sociologie Rurală din 1996.

În prima zi a lucrărilor Congresului a participat și președintele României, domnul Ion Iliescu, care a prezentat și un cuvânt de salut, arătându-se preocupat de cunoașterea rezultatelor la care s-a ajuns prin cercetările ce se desfășoară în rural și cum s-ar putea contribui la îmbunătățirea situației existente.

La rândul său președintele Asociației Internaționale de Sociologie Rurală – profesorul Bodenstedt, a dezvoltat semnificația conceptului de *dezvoltare durabilă*, ca realizare a echilibrului natural, economic și social. Problema se pune, desigur diferențiat, atât ca dezvoltare și modernizare a ruralului, în țările în care reprezintă o zonă rămasă în urmă, cât și ca adaptare la noile realități. Or, așa cum se prezintă situația din rural, acesta nu poate să facă față provocărilor la care este supus. Rezultatul poate fi o și mai puternică marginalizare în ciuda importanței pe care agricultura o are pentru locuitorii ruralului și pentru societate ca întreg. De aici mesajul așezat la începutul rândurilor de față: **să ne întoarcem cu fața spre rural**. Numai acordându-i-se atenția cuvenită poate să se ridice la nivelul exigențelor într-o lume marcată de competiție. Este vorba de luarea în considerare a funcțiilor zonelor rurale, a agriculturii, fără a se manifesta nici tendințe conservatoare unilaterale, care judecă viitorul omenirii exclusiv în termenii unei alternative de revenire la trecut, și nici atitudini de supralicitare a ceea ce ar putea deveni ruralul. Întoarcerea cu fața spre sat nu poate însemna revenirea la epoci trecute sau închipuirea unui tip de evoluție economică bazat pe preponderența agriculturii, ci mai degrabă încercarea de a racorda lumea rurală, în condițiile păstrării specificului său, la modernitate.

Comunicările ținute în secțiunile Congresului au abordat o tematică diversă, de la aspecte mai descriptive legate de structura demografică a zonelor rurale, familia rurală, stilul de viață rural, grupurile etnice într-o lume în

schimbare, la cele de analiză, referitoare la criza fermelor familiale, globalizare, inegalitate și violență, hrana și agricultura, comerțul cu cereale etc. Menționăm și secțiunea specială susținută de participanții—8 specialiști—din Republica Moldova.

Nu vom încheia aceste rânduri fără a spune că participanții români, nu neapărat numai sociologi rurali, mai ales din București și Cluj au încercat să se situeze la un nivel cât mai înalt prin contribuțiile lor.

În final, vom consemna faptul că prin conținut lucrările Congresului pot fi considerate a reprezenta o reușită atât pentru organizatori cât și pentru participanți, iar tipărirea și difuzarea lor va împlini menirea de comunicare pe care o au astfel de reuniuni. De altfel în pregătirea acestui Congres, în România s-a publicat un număr special al *Revistei de Sociologie* cuprinzând lucrări prezentate la Congres. Ele au fost traduse și au apărut în două numere ale revistei *Romanian Journal of Sociology*. De asemenea, *Revista Calitatea Vieții* a consacrat satului românesc un număr special, și s-a publicat un *volum de studii ale operei gustiene*.

Ioan Mărginean